

A 65 éves Kállay Dezső köszöntése

Kedves Dezső, ha a 65. születésnapodra lennénk tekintettel, már lekéstünk a köszöntéssel, de ha a 65. évedre, akkor még időben vagyunk. Bár idejekorán elkezdtünk készülődni, most is jöttek a kiszámíthatatlan, betervezetlen események. A határidők betartása nem megy mindenkinek olyan könnyen, mint neked. (Úgy tűnik, hogy bármennyire igyekszünk, a legtöbb esemény mégis olyan lesz, amit nem sikerül előre bejegyeznünk a GoogleNaptárunkba.) De mára már megszáradt nemcsak a nyomdafesték, hanem a ragasztó is azon a kötetben, amelyet a te tiszteletedre állítottunk össze.

Köszönjük mindazoknak a kollégáknak, akik válaszoltak a megszólításra. Köszönjük a kötet szerkesztőjének, Adorjáni Zoltánnak a szakszerűen elvégzett munkát. Köszönjük a nyomdának is, hogy minden szakértelmüket és erőforrásukat bevezették, hogy a tiszteletkötetet kollégánknak még a vakáció előtt átadhassuk.

A kötet 20 szaktanulmányt tartalmaz, több mint 400 oldalban kollégák, egykori kollégák és magyarországi testvérintézményekben oktató tanártársak tollából (vagy ma már talán inkább így: billentyűzetéből). Ezek mellé a szaktanulmányok mellé rendhagyó módon bekerült a kötetbe egy *interjú* is, amelyben Éles Éva kérdéseire válaszol Kállay Dezső, s beszél személyes és szakmai életútjáról, önmagáról, olyan dolgokról is, amelyeket lehet, hogy az itt ülők közül kevesen ismernek az ünnepeltről, vagy így összefüggéseiben, az embert és a történéseket mélyen meghatározó gondolatok hálózatában eddig még nem olvastak. Nemcsak a 100 év múlva disszertáló egyháztörténészek lesznek hálásak ezért az interjúért. Annak olvasása során számomra sok szempontból letisztázódott, összeállt egy kép, amelyet töredékeiben az elmúlt 20 évben kollégaként különböző összefüggésben akaratlanul is kialakítottam magamban rólad. Nem lepett meg, mert veled kapcsolatban nekem nem meglepetésélményeim vannak, hanem megerősített, ahogy te magad is, megannyi alkalommal a kiszámítható, stabil jelenléteddel hoztad azt a biztonságos környezetet, amelyben egymás mellett dolgozhattunk, szolgálhattunk.

A szaktanulmányok közül nyolc a *biblicum* területéről származik, arról a szakterületről, amelyet a Teológiai Intézet oktatójaként te magad is képviselél és amelyben a legotthonosabban mozogtál. Sőt, amelyet az általad

gyakorlatban is jól ismert lelkipásztori szolgálat alapjának tekintesz, amikor az igehirdetés tisztaságát és mélységét kereső szolgatársak számára a *Bibliát* ajánlod, „de nemcsak lelki olvasmányként, hanem szellemi kihívásként, elmélyülésként, hogy érhessen meg bennünk a mondanivaló”.

Ám a szűkebb szakmai világodat leképező 186 oldalnyi, a *biblicum* világából származó tanulmánygyűjtemény csak egy vékonyabb kötetre lett volna elég. De a teológia nemcsak a *biblicum* világa. Ahogy te magad is állítod az említett interjúban, ezt a bibliai világot „tovább érleli az egyre bővülő, mélyülő élettapasztalat”, s itt minden bizonnyal nemcsak a személyes élettapasztalatra, hanem a közösségi, egyházi nagy élettapasztalatra, hagyományvilágra gondolsz, amelyre épülhetnek és amelyből ihletet nyerhetnek saját tapasztalataink is. Ezt a világot jeleníti meg a *gyakorlati teológia* tárgyköréből származó három tanulmány, a tapasztalat mögötti hitelveket rendszerbe foglaló *systematica theologia* területén keletkezett hat tanulmány, illetve ennek a tapasztalatnak a történeti kereteit vázoló, az objektivitást segítő történeti távolságból írt három *egyház-történeti* szakterületről származó vizsgálódás is. A maga módján mindenki igyekezett a saját kompetenciáit valamilyen módon a saját érdeklődési körödre hangoltan megjeleníteni. Reméljük, Dezső, hogy a végeredmény neked is tetszeni fog.

Ha Kállay Dezső szíve csücskét keressük (nem arra gondolok, amelyet kedves felesége számára tart fenn, hanem a másakra, a szakmaira), akkor előbb utóbb Pál apostolnál fogunk kikötni, akinek teológiai látása, életszemlélete, az egyházhoz való viszonyulása érzékelhetően több volt, mint pusztán szakmai érdeklődés tárgya.

Miközben az Intézetünk által nemrég kiadott román nyelvű kötetbe szánt írásodat olvastam, szerkesztettem, amelynek ezt a címet adtad, hogy *Elkötelezetten. Pál vallomásai apostoli szolgálatáról*, az volt az érzésem, mintha Pál élettörténetét összegző frappáns írásodban egyszerre olvasnám az apostol vallomásait és a tiedet is. Azok a kulcsfogalmak, amely köré Pál életútját és gondolkodásmódját összefoglaló tanulmányodat felépítéd úgy hatott, mint az általam ismert Kállay Dezső néhány életelvének visszatükröződése.

Amikor Pál életszemléletét az Isten és emberek irányában egyaránt megnyilvánuló *elkötelezettség* kulcsfogalmával foglald össze, Pálon túl ott látom

ebben azt a Kállay Dezsőt, aki számára ez a kettős elköteleződés éppoly mélyen bevésődött ismertetőjeggyé vált.

Amikor Pálnak az *evangélium* örökérvényűségébe és emberfeletti eredetébe, és emiatt megkérdőjelezhetetlen jellegébe vetett hitéről beszélsz, ott van ebben a teológiailag és etikailag következetes kolléga, aki nem hajlandó kompromisszumot kötni, ha valaki az evangélium érvényességét vitatná.

Amikor Pál *motivációját* emeled ki, amely nemcsak a külső megbízásként rá nehezedő isteni feladat, a kínos kötelezettség terhe, hanem Krisztus szorongató szeretetéből is fakad, ott látom ebben Kállay Dezsőt, aki egyszerre érzékeli a rá nehezedő feladat isteni, azaz kötelező érvényű jellegét, s igyekszik ezt a tőle telhető módon a szeretet szorongatásával elvégezni.

Amikor Pál *felelősségét* emeled ki, amellyel a rábízott szolgálatot tehetsége szerint, olykor különleges adottságok hiányában is a leghatékonyabban igyekszik teljesíteni, ott látom Kállay Dezsőt, aki a jó rend megőrzése érdekében nemcsak azt teszi, amit szeret, hanem megszereti azt, amit tennie kell.

A páli *szenvedés*-teológia felmutatásában, azaz a „feltámadott Jézus, ugyanaz akit megfeszítettek” észrevételezésében ott vagy olyan emberként, mint akit valahogy sohasem sikerül magával ragadnia az önfeledt és múltfeledt rajongó hitnek, hanem azt csakis a szenvedés kijózanító árnyékában vagy hajlandó tudomásul venni.

S végül ott van az, amit kiemelsz, hogy Pál mindent a *végső cél felől*, az Isten nagy napja felől lát és értékel. Olyanként ismerlek téged, mint akinek, miként Pál számára, ez a végső cél felől látni dolgokat többet jelent annál, hogy néhány lépés távolságot tenni önmagunktól, több mint az outside-the-box gondolkodás, több annál, hogy mély levegőt venni. Nemcsak önmagunktól kell eltávolodnunk, hanem kell egy megfogható biztos pont, egy referenciapont, amelynek fényében értékeljük mindazt, amit gondolunk, mondunk, teszünk. Nemcsak mély lélegzet, hanem egy másik lélek kell.

Kedves Dezső, így a 65. évedet melletted, veled együtt ünnepeelve köszönjük neked mindazt, amit kollégákként, szolgatársakként kaptunk tőled. A Mindenható erősítsen meg téged abban a cél felé tartó futásodban, amelyre tőle elhívást kaptál. Kedves feleségeddel, Enikővel együtt adjon nektek jó egészséget, békességet, jókedélyt. Isten éltesse!